

Broneeringuinfo

Euroopa Parlamendi 5. mai 2010. aasta resolutsioon läbirääkimiste alustamise kohta broneeringuinfot käsitlevate lepingute üle Ameerika Ühendriikide, Austraalia ja Kanadaga

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 16 ja 218, Euroopa Liidu lepingu artiklit 6, Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja eriti selle artiklit 8 ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja eriti selle artikleid 6, 8 ja 13;
- võttes arvesse liikumisvabadust kui põhiõigust, mis on tagatud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12;
- võttes arvesse oma eelmisi resolutsioone ELi ja USA broneeringuinfo küsimuses, eelkõige oma 13. märtsi 2003. aasta resolutsiooni isikuandmete üleandmise kohta lennufirmade poolt transatlantiliste lendude puhul¹, oma 9. oktoobri 2003 resolutsioon isikuandmete üleandmise kohta lennufirmade poolt transatlantiliste lendude puhul: läbirääkimiste seis Ameerika Ühendriikidega², oma 31. märtsi 2004. aasta resolutsiooni komisjoni otsuse ettepaneku kohta Ameerika Ühendriikide tolli- ja piirivalveametile üle antavates reisijate nimekirjades sisalduvate isikuandmete kaitse piisava taseme kohta³, oma 7. septembri 2006. aasta soovitus nõukogule seoses läbirääkimistega Ameerika Ühendriikidega sõlmitava lepingu osas reisijate registrite kasutamise kohta terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse vältimisel ja tõkestamisel⁴, oma 14. veebruari 2007. aasta resolutsiooni SWIFTi, reisijate isikuandmete (PNR) lepingu ja neid küsimusi käsitleva atlandiülese dialoogi kohta⁵, ja oma 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni reisijate isikuandmete (PNR) lepingu kohta Ameerika Ühendriikidega⁶;
- võttes arvesse oma 22. oktoobri 2008. aasta soovitus nõukogule Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt Euroopa Liidust pärineva broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolliametile, sõlmimise kohta⁷;
- võttes arvesse oma 7. juuli 2005. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vahelise kokkuleppe sõlmimise kohta seoses andmete töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta (API) ning lennureisijate registreid (PNR)⁸;

¹ ELT C 61 E, 10.3.2004, lk 381.

² ELT C 81 E, 31.3.2004, lk 105.

³ ELT C 103 E, 29.4.2004, lk 665.

⁴ ELT C 305 E, 14.12.2006, lk 250.

⁵ ELT C 287 E, 29.11.2007, lk 349.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0347.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0512.

⁸ ELT C 157 E, 6.7.2006, lk 464.

- võttes arvesse oma 20. novembri 2008. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu raamotsus broneeringuinfo kasutamise kohta õiguskaitse eesmärkidel¹;
- võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu 30. mai 2006. aasta otsust liidetud kohtuasjades C-317/04 ja C-318/04;
- võttes arvesse Euroopa Andmekaitseinspektori 27. juuni 2007. aasta kirja ametis olevale eesistujale hr Schäublele uue broneeringuinfot käsitleva lepingu kohta Ameerika Ühendriikidega;
- võttes arvesse arvamust, mille esitas andmekaitse direktiivi artikli 29 alusel loodud töörühm üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega tulevase broneeringuinfot käsitleva lepingu kohta;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi õigusteenistuse arvamust;
- võttes arvesse direktiivi 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid²;
- võttes arvesse ELi ja Ameerika Ühendriikide lepingu 2005. aasta ühist läbivaatamist;
- võttes arvesse ELi ja Ameerika Ühendriikide lepingu 2010. aasta ühist läbivaatamist;
- võttes arvesse 2009. aasta ELi ja Kanada vahelist lepingut;
- võttes arvesse taotlust nõusoleku saamiseks ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise lepingu sõlmimisele, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile (DHS)³ ning Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu sõlmimisele, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt Euroopa Liidust pärineva broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolliametile⁴;
- võttes arvesse oma 25. novembri 2009. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala kodanike teenistuses” – Stockholmi programm⁵;
- võttes arvesse oma 17. septembri 2009. aasta resolutsiooni kavandatava rahvusvahelise lepingu kohta, mis käsitleb finantstehinguid käsitlevate sõnumiandmete Ameerika Ühendriikide Rahandusministeeriumile kättesaadavaks tegemist terrorismi ja selle rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemise eesmärgil⁶;

¹ ELT C 16 E, 22.1.2010, lk 44.

² ELT L 261, 6.8.2004, lk 24.

³ Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega sõlmitakse Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline leping, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile (DHS) (2007. aasta broneeringuinfo leping) (KOM(2009)0702).

⁴ Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega sõlmitakse Euroopa Liidu ja Austraalia vaheline leping, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt Euroopa Liidust pärineva broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolliametile (KOM(2009)0701).

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2009)0090.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2009)0016.

- võttes arvesse 21. jaanuaril 2010. aastal Toledos vastu võetud ELi ja USA ühisdeklaratsiooni lennundusjulgestuse kohta;
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Lissaboni leping, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, jõustus 1. detsembril 2009;
- B. arvestades, et pärast Lissaboni lepingu jõustumist palutakse Euroopa Parlamendilt nõusolekut ELi ning Ameerika Ühendriikide ja Austraalia vahelistele lepingutele, mis käsitlevad broneeringuinfo edastamist, et need lepingud sõlmida;
- C. arvestades, et ELi ja Kanada vaheline kokkulepe, mis käsitleb broneeringuinfo edastamist, enam ei kehti, kuna 2009. aasta septembris aegus piisava kaitse otsus, ning pärast seda on broneeringuinfot edastatud Kanada ja liikmesriikide ühepoolsete kohustuste alusel;
- D. arvestades, et ka teised riigid nõuavad juba broneeringuinfo edastamist, või on andnud teada oma kavatsusest seda lähitulevikus nõuda;
- E. arvestades, et nõukogu palus komisjonil esitada ELi broneeringuinfot käsitleva ettepaneku, mida viimane ka tegi 17. novembril 2007;
- F. arvestades, et praegusel digitaalsel ajastul on informatsioonilise enesemääramise õigus, isikuõigused ja õigus eraelu puutumatusse muutunud väärtusteks, millel on üha suurenev roll ning mida seetõttu tuleb eriti hoolsalt kaitsta;
- G. arvestades, et meie maailmas, mille oluliseks omaduseks on mobiilsus, peab suurema turvalisuse ja tõhustatud võitlusega kuritegevuse vastu kaasnema tulemuslikum, otstarbekohasem ja kiirem andmevahetus Euroopas ja maailma tasandil,
- 1. tuletab meelde oma otsustavust terrorismi ja riikidevahelise kuritegevusega võitlemisel ning samas kindlat veendumust, et on vaja kaitsta kodanikuvabadusi ja põhiõigusi, tagades seejuures eraelu, informatsioonilise enesemääramise ja andmekaitse igakülgse austamise; kinnitab veel kord, et hädavajalikkus ja proportsionaalsus on kesksed põhimõtted, mida järgimata ei anna võitlus terrorismi vastu kunagi tulemusi;
- 2. toonitab, et Euroopa Liit rajaneb õigusriigi põhimõtetel ning ELi ja selle liikmesriikidest kolmandatesse riikidesse turvalisuse tagamise eesmärgil isikuandmete edastamise aluseks peavad olema õigusakti staatuses rahvusvahelised lepingud, et pakkuda vajalikku kaitset ELi kodanikele, järgida menetlustagatise ja kaitseõigusi ning täita andmekaitset käsitlevaid õigusakte riigi ja Euroopa tasandil;
- 3. palub Euroopa Komisjonil esitada vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 218 Euroopa Parlamendile kogu vajalik teave ja taustadokumendid, eelkõige konkreetne teave, mida küsiti parlamendi ülalmainitud resolutsioonis ELi broneeringuinfo kohta;
- 4. otsustab edasi lükata hääletamise taotluse osas anda nõusolek lepingute sõlmimiseks Ameerika Ühendriikide ja Austraaliaga, kuni ta on uurinud broneeringuinfo kasutamise korra võimalusi, mis on kooskõlas ELi õigusaktidega ning vastavad parlamendi varasemates broneeringuinfot käsitlevates resolutsioonides tõstatatud küsimustele;

5. on arvamisel, et mis tahes uuele õigusaktile peab eelnema eraelu puutumatust käsitlev mõjuhindang ning proportsionaalsuse uuring, millest nähtub selgelt, et olemasolevatest õigusaktidest ei piisa; nõuab eelkõige analüüse järgmistes valdkondades:
 - reisijaid puudutava eelteabe kasutamine ELis ja kolmandates riikides kui vähem häiriv võimalus koguda ja kasutada teavet reisijate kohta;
 - Ameerika Ühendriikide ja Austraalia vastavates elektroonilise reisiloo süsteemides kogutud andmed ning
 - broneeringuinfo, mis võib olla saadud allikatest, mida rahvusvahelised lepingud ei hõlma, näiteks väljaspool ELi asuvad arvutipõhised ettetellimissüsteemid; palub komisjonil konsulteerida kõikide sidusrühmadega, sealhulgas lennuettevõtjad;
6. on arvamisel, et kõikides uutes lepingutes tuleb ette näha asjakohased sõltumatud läbivaatamis- ning kohtuliku ja demokraatliku kontrolli mehhanismid;
7. nõuab ühtset lähenemisviisi broneeringuinfo kasutamisele õiguskaitstes ja turvalisuse tagamise eesmärgil, milleks tuleks luua ühtne põhimõtete kogum, mis oleks kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute alus; palub komisjonil esitada hiljemalt 2010. aasta juuli keskpaigaks ettepaneku sellise ühtse mudeli vastuvõtmiseks ning kolmandate riikidega peetavateks läbirääkimisteks volituste andmise projekti;
8. palub komisjonil taotleda võimalikult kiiresti, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet esitaks üksikasjaliku arvamuse uute broneeringuinfo lepingute põhiõiguste mõõtme kohta;
9. on arvamisel, et selline mudel peaks vastama järgmistele miinimumnõuetele:
 - a) broneeringuinfot võib kasutada ainult õiguskaitse ja turvalisuse tagamise eesmärgil organiseeritud ja riikidevahelise kuritegevuse või piiriülese terrorismi juhtudel ning õiguslike määratluste alusel, mis on sätestatud nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta¹ ja nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse kohta²;
 - b) broneeringuinfo kasutamine õiguskaitse ja turvalisuse tagamise eesmärgil peab vastama Euroopa andmekaitse standarditele, eelkõige seoses eesmärgikohasuse, proportsionaalsuse, õiguskaitse, kogutavate andmete kogusepiirangu ning säilitamisaja pikkusega;
 - c) mitte mingil juhul ei tohi broneeringuinfot kasutada andmete hankimiseks või profileerimiseks; ühtegi lennukeeluotsust ega otsust uurida või kohtusse anda ei või teha üksnes automatiseeritud otsingu või andmebaaside sirvimise tulemuste põhjal; andmekasutus peab piirduma konkreetsete kuritegude või ohtudega, kusjuures iga üksikjuhtumit tuleb vaadelda eraldi;
 - d) kui ELi kodanike broneeringuinfot edastatakse kolmandatele riikidele, kehtestatakse sellise edastuse tingimused siduva rahvusvahelise lepinguga, mis

¹ ELT L 164, 22.6.2002, lk 3.

² ELT L 190, 18.7.2002, lk 1.

pakub õiguskindlust ning ELi kodanike ja äriühingute võrdset kohtlemist;

- e) andmete üleandmine vastuvõtjariigi poolt kolmandatele riikidele toimub kooskõlas ELi andmekaitse standarditega, mis kehtestatakse konkreetse piisavuse kindlakstegemisega; seda kohaldatakse võrdselt kõikide võimalike andmete üleandmise suhtes vastuvõtjariigi poolt kolmandatele riikidele;
 - f) broneeringuinfot võib anda ainult tõukemeetodi alusel;
 - g) tulemused edastatakse viivitamata ELi ja liikmesriikide asjaomastele ametiasutustele;
10. toonitab, kui oluline on ELi kodanike ja lennuettevõtjate jaoks õiguskindlus ning lennuettevõtjate vajadus harmoneeritud standardite järele;
11. palub komisjonil ja eesistujariigil tagada, et parlamendile antakse täielik juurdepääs läbirääkimist käsitlevatele dokumentidele ja direktiividele menetluse kõikides etappides kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10 ning et riikide parlamentidele antakse neile juurdepääs taotluse korral;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide ning kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, Ameerika Ühendriikide valitsusele ja Kongressi kahele kojale, Austraalia valitsusele ja parlamendi kahele kojale ning Kanada valitsusele ja parlamendi kahele kojale.